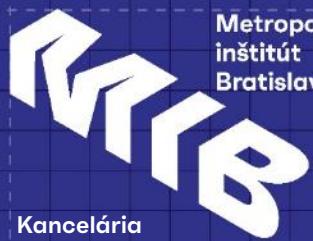




# Jazero Rohlík

## Výstupy z procesu participácie



Metropolitný  
inštitút  
Bratislavy

Kancelária  
participatívneho  
plánovania



Jazero Rohlík

Zdroj: Google Maps, 2021

# Proces participácie

V rámci prípravy zadania pre revitalizáciu areálu jazera Rohlík, Metropolitný inštitút Bratislavy pripravil a realizoval v mesiacoch február a marec 2021 proces zapojenia verejnosti. Proces viedla Kancelária participatívneho plánovania v spolupráci so Sekciou tvorby mestských priestorov.

**Cieľom participatívneho procesu** bolo:

- zmapovať vnímané hodnoty, ale aj problematické aspekty lokality jazera Rohlík,
- zistiť potreby užívateľov a užívateľiek tohto územia vo vzťahu k tejto lokalite,
- definovať kľúčové predstavy o budúcom rozvoji lokality.



“

*Rada chodievam k jazeru počas západu  
slnka, či už so psom, priateľom alebo  
kamarátmi, páči sa mi kopa usmiatych ľudí  
hrajúcich sa so svojimi deťmi alebo  
venčiacich psíkov, má to super atmosféru.*

”

- Respondentka dotazníkového prieskumu

# Obsah prezentácie

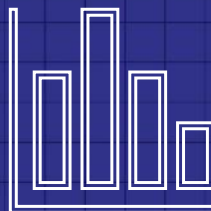
**1.**

Ako sme zapojili  
verejnosť?



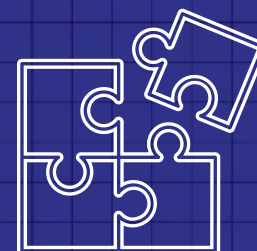
**2.**

Hlavné zistenia podľa  
tematických okruhov



**3.**

Zhrnutie



**4.**

Časová os  
projektu



# Ako sme zapojili verejnosť?

Rozhovory so zástupcami a zástupkyňami  
užívateľských skupín územia

**8**  
rozhovorov



Online dotazníkový prieskum

**2 030**  
respondentov a  
respondentiek



Participatívny proces,  
ktorý prebehol v rámci  
mesiacov **február a**  
**marec 2021** zahŕňal  
viacero aktivít, ktoré  
sa navzájom dopĺňali.

Získali sme tak  
informácie založené  
na skúsenostiach ľudí  
ale tiež informácie  
podložené dátami.

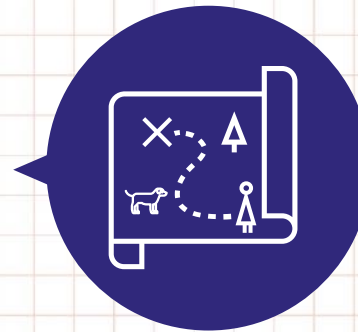
Online workshop so študentmi a  
študentkami OA Nevädzová

**20**  
študentov a  
študentiek

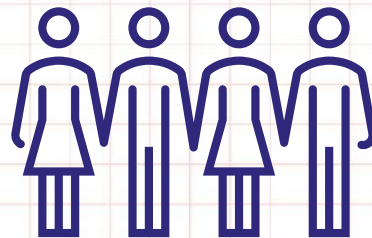


Mapovanie pohybu a správania ľudí  
v území

**367**  
zmapovaných  
ľudí



# Koho sme zapojili?



miestni obyvatelia a obyvateľky  
tvorili

**81,8 %**

zo všetkých respondentov a  
respondentiek dotazníkového  
prieskumu

Do participatívneho procesu sme zapojili miestnych aktérov, návštevníkov územia či študentov, no najmä miestnych obyvateľov, ktorí tvorili väčšinu respondentov a respondentiek dotazníku.

Môžeme tak povedať, že **výstupy z procesu reprezentujú postoje ľudí, ktorých sa bude revitalizácia najviac týkať.**

# Tematické okruhy

1. Prírodné prostredie a atmosféra
2. Lokalita a prepojenia
3. Užívatelia
4. Program a aktivity
5. Bezpečnosť, údržba a starostlivosť

Výstupy z  
participatívneho  
procesu sme rozdelili  
do piatich  
tematických okruhov.

# 1. Prírodné prostredie, atmosféra

## HLAVNÉ ZISTENIA

- Prírodný charakter lokality a jeho jednotlivé prvky (voda, zeleň a živočíchy) sú medzi užívateľmi najpozitívnejšie vnímanými aspektami územia.
- Lokalita Rohlíka je malým ekosystémom dôležitým z pohľadu biodiverzity a mikroklimy.
- Užívatelia jasne artikulujú potrebu ochrany tohto malého ekosystému uprostred sídliska.
- Súčasnú atmosféru vnímajú užívatelia ako veľmi dôležitý aspekt lokality a radi by ju zachovali. Ľudia Rohlík vidia ako "oázu pokoja".
- Atmosféra vychádza z prírodných a priestorových daností (ohraničenosť, jazero), množstva návštevníkov a typu aktivít. Zároveň je Rohlík veľmi zmyslovo podnetné prostredie.
- Charakter a atmosféra tohto priestoru sa výrazne líšia od okolitých verejných priestorov, ľudia ho vidia ako "kúsok skutočnej prírody", vhodne dopĺňa rôznorodosť verejných priestorov v tejto časti Ružinova.

# Čo sa ľuďom na areáli jazera Rohlík páči?

**58,8 %** ľudí v dotazníkovom prieskume uviedlo, že najviac sa im v území páči príroda, resp. prírodné prvky.

**35,2 %** ľudí vyzdvihovalo atmosféru lokality a jej pokojnosť.

**11,8 %** ľuďom sa najviac páči, že je to miesto pre oddych a prechádzky.

”

*Je to kus trošku divej  
prírody uprostred sídlisk.  
Nechodí tam veľké  
množstvo ľudí. Páči sa mi,  
keď všetko nie je  
uhladené ako v  
prezidentskej záhrade.*

“

- Respondent/ka dotazníkového  
prieskumu



**Množstvo zelene** hodnotila „pozitívne“ a „skôr pozitívne“ viac než polovica ľudí - **52,3 %**. Ľudia oceňovali množstvo stromov, veľké trávnaté plochy či rastlinstvo okolo jazera.

**Starostlivosť o zeleň** bola však hodnotená nejednoznačne. **35,4 %** ľudí ju vníma „skôr pozitívne“ a „pozitívne“, **25,0 %** ľudí ju vníma „skôr negatívne“ a „negatívne“.



Ideu zachovania  
„divokosti“  
prírody ľudia  
nestotožňujú s  
úplnou  
bezzásahovosťou.

**9,9 %** ľudí označilo  
prístup k vode ako  
problém lokality a  
**48,4 %** by privítalo  
zlepšenie prístupu k  
vode, alebo  
sprostredkovanie  
kontaktnu s vodou.



Strmé brehy jazera Rohlík, zdroj: Pauliniová, Z., 2021

Napriek tomu, že  
väčšina ľudí  
vyhľadáva lokalitu  
kvôli jazeru,  
prístup k vode nie  
je úplne  
jednoduchý.



Dostupnejší breh jazera, zdroj: Petrtýlová, R., 2021

## 2. Lokalita, prepojenia

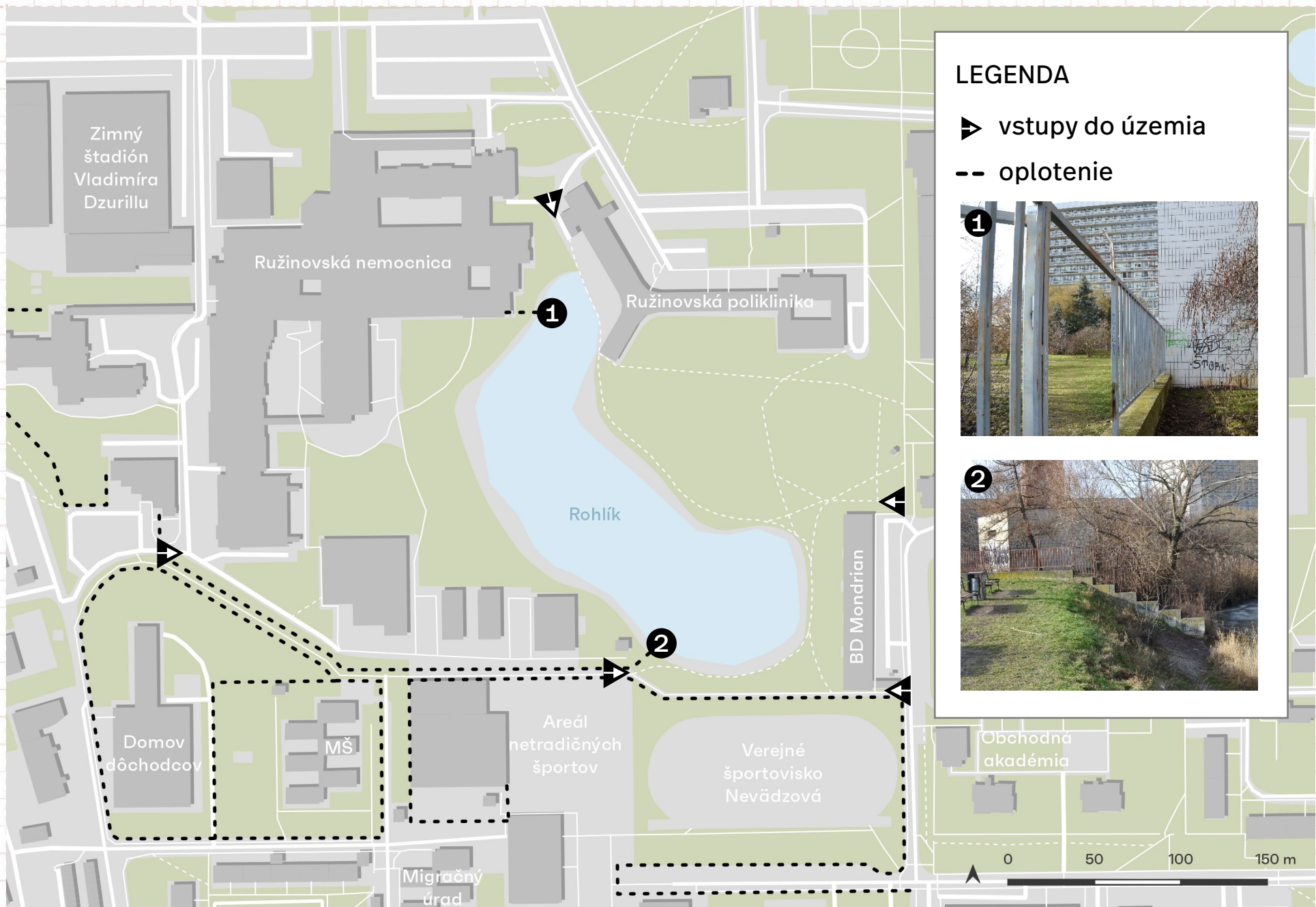
### HLAVNÉ ZISTENIA

- Blízkosť a poloha lokality v rámci sídliska je dôležitým faktorom pre mnohých návštevníkov, väčšina z nich prichádza do lokality peši.
- Napriek tomu, že riešené územie leží uprostred sídliska, v tesnej blízkosti viacerých verejných priestorov, parkov a destinácií, prepojenia s okolitými verejnými priestormi sú slabé, alebo neexistujúce.
- Vstupy do územia sú limitované, nie sú rozpoznateľné / identifikovateľné z diaľky a niektoré sú výrazne bariérové.
- Chýba prepojenie medzi východným a západným brehom jazera, časť brehu od nemocnice je ťažko prístupná.
- Ľudia jasne formulovali požiadavky na úpravu chodníkov, ich prepojenie a debarierizáciu.

Samotná lokalita  
Rohlíka je pomerne  
uzavretá a priestorovo  
vymedzená okolitými  
budovami a  
športovými areálmi.

Oplotenie areálu  
nemocnice pôsobí  
ako výrazná bariéra.

**Možnosť prechodu  
okolo celého jazera**  
by si želalo **34,0 %**  
respondentov a  
respondentiek.



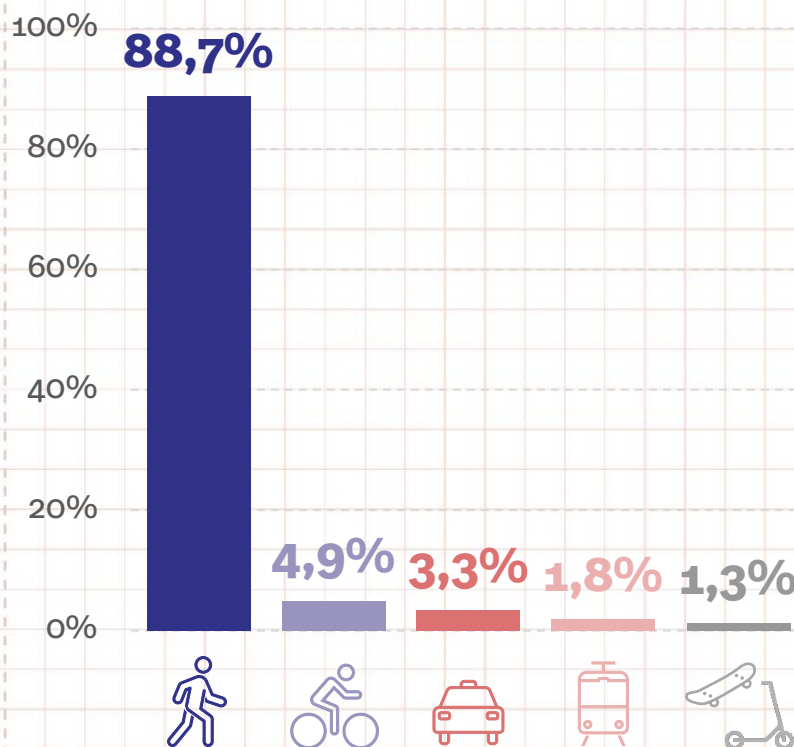
Oplotenie areálu, jeho vymedzenie okolitými budovami a vstupy do územia, zdroj dát: Vlastné mapovanie, 2021

# Ktorý spôsob pohybu je v území dominantný?

Väčšina ľudí v prieskume uviedla, že do lokality prichádzajú peši a oceňujú, že je blízko ich bydliska a nemusia tak za prírodou cestovať ďaleko. Ukazuje to tiež na to, že respondenti/ky v území žijú a danú lokalitu dobre poznajú.

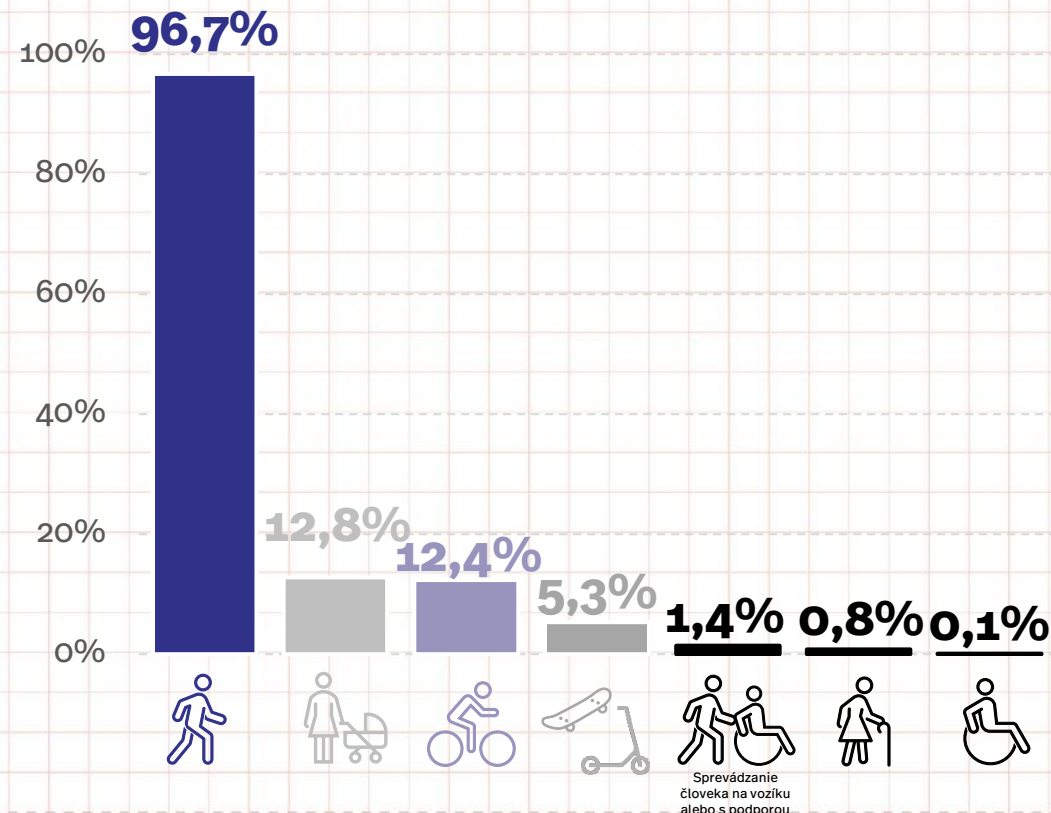
V samotnom území areálu jazera sa ľudia pohybujú najmä peši, no aj s kočíkom, na bicykli, skateboarde a kolobežke či s podporou.

Ako ľudia najčastejšie prichádzajú k areálu jazera?

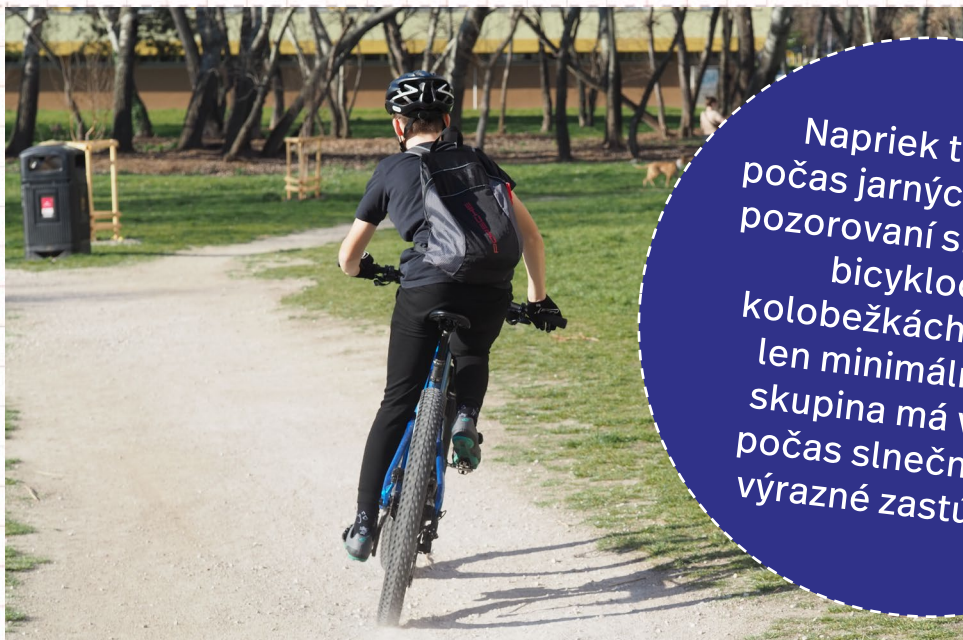


Poznámka: ↑ Otázka s možnosťou výberu jednej odpovede

Akým spôsobom sa ľudia zvyknú pohybovať v priestore okolo jazera?



Poznámka: ↑ Otázka s možnosťou výberu viacerých odpovedí



Napriek tomu, že počas jarných/zimných pozorovaní sme ľudí na bicykloch či kolobežkách zachytili len minimálne, táto skupina má v území počas slnečných dní výrazné zastúpenie.



Ľudia sa v areáli jazera Rohlík pohybujú rôznymi spôsobmi. Táto rôznorodosť pohybu a výrazné zastúpenie cyklistov sa však prejavilo až zmenou ročného obdobia.

Rôznorodé spôsoby pohybu v území – cyklisti, ľudia s kolobežkami, detskými kočíkmi či oporou, zdroj: Pauliniová, Z., 2021

**Chodníky okolo jazera** boli v roku 2017 prírodne upravené a vysypané štrkom. Konkrétne úpravu chodníkov spomedzi ostatných úprav v rámci revitalizácie však užívatelia hodnotia skôr negatívne.

Pri spytovaní sa na želané zmeny v území by až **52,2 %** ľudí ocenilo nové povrchy chodníkov.



Respondenti a respondentky dotazníku často upozorňovali na blato na chodníkoch po daždi a štrk z chodníkov roztrúsený po ich okolí.

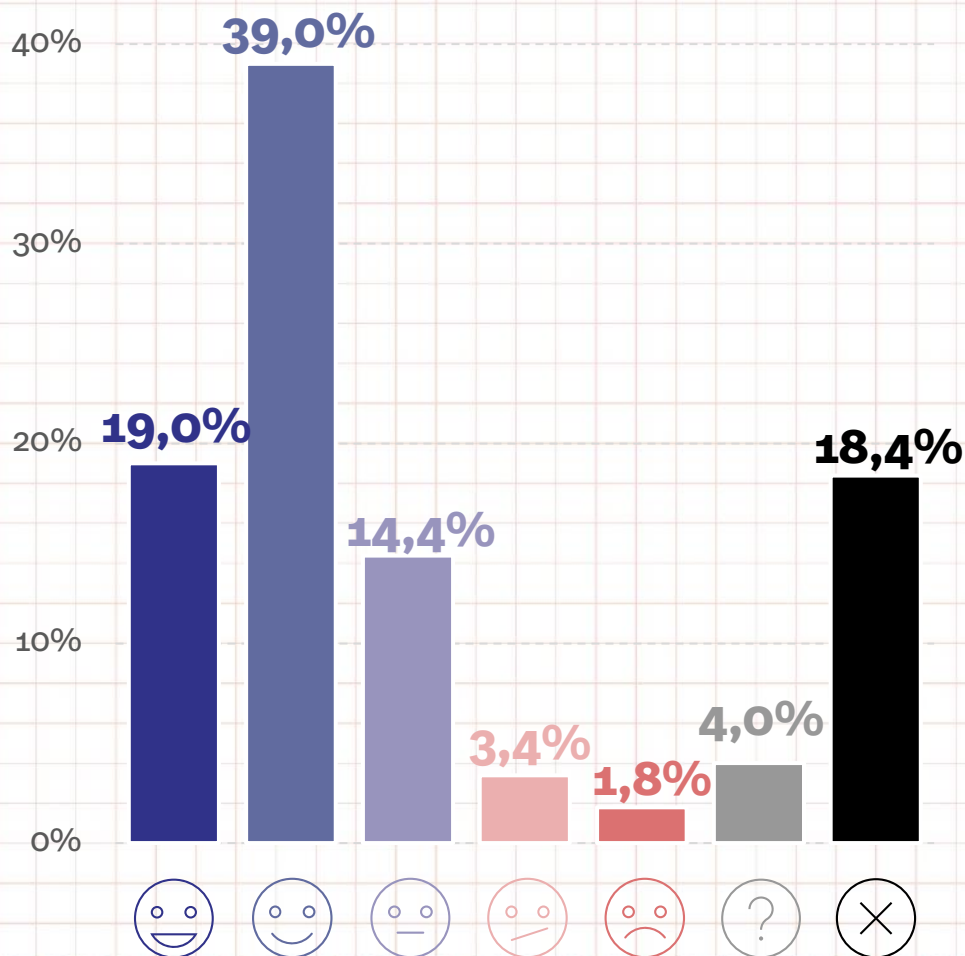


Vyšliapané a rozbahnené chodníky okolo jazera, zdroj: Petrtýlová, R., 2021

# Ako ľudia hodnotia minulú revitalizáciu územia (2017)?

Vo všeobecnosti však  
revitalizáciu z roku  
2017 hodnotia  
užívatelia skôr  
pozitívne.

Zaujímavosťou ale je,  
že z počtu ľudí, ktorí  
sa v území pohybujú  
na dennej či týždennej  
báze, až **16,4 %**  
revitalizáciu  
nezaznamenalo.



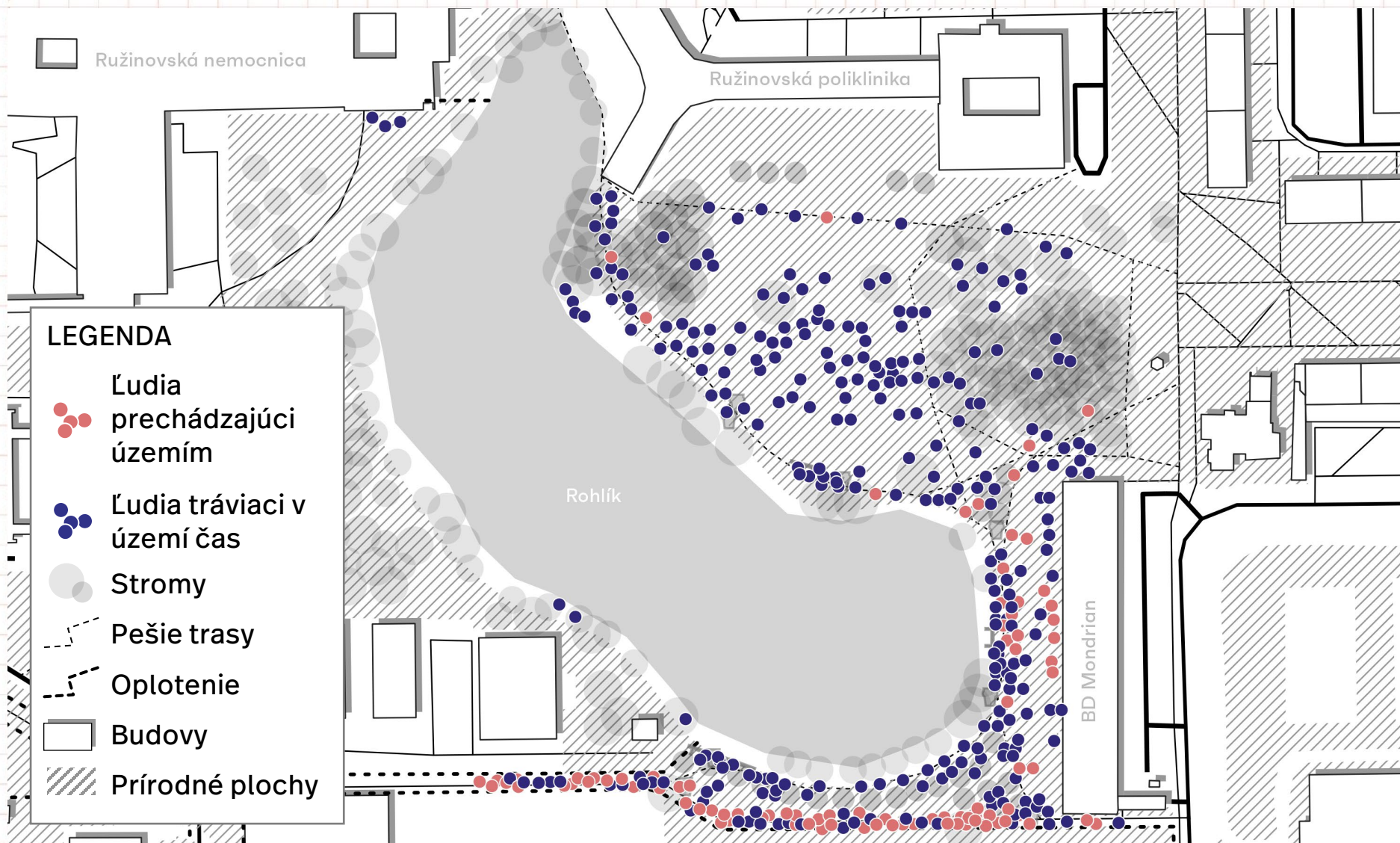
Veľmi pozitívne  
Skôr pozitívne  
Ani pozitívne, ani negatívne  
Skôr negatívne  
Veľmi negatívne  
Neviem povedať  
Revitalizáciu v r. 2017 som nezaznamenal/a

Revitalizácia zahŕňala  
vytvorenie prírodného  
chodníka, úpravu svahu pláže  
na východnej strane jazera,  
zatrávnenie, pokosenie porastu  
na svahu, ošetrovanie porastu  
lužných drevín, päť nových  
lavičiek, tri smetné koše, štyri  
vrby, tri jasene a vodné rastliny  
v plážovej časti.

# Kadiaľ ľudia prechádzajú?

Pozorovania v teréne  
aj výsledky dotazníka  
ukazujú, že územie  
Rohlíka je menej  
tranzitný priestor  
(**23,7 %**) a ľudia tu  
skôr chodia tráviť svoj  
čas (**76,3 %**).

Na tranzit/prechod  
územím je využívaný  
najmä úzky koridor  
popri športovom  
areáli na juhu lokality.  
Využívaný je tiež  
chodník pod bytovkou  
Mondrian. Oba  
chodníky predstavujú  
jediné spevnené  
plochy v území.



Koridor medzi  
Sedmokráskovou a  
Pivonkovou  
predstavuje trasu,  
ktorou prechádzajú aj  
cyklisti či ľudia s  
nákupmi – v blízkosti  
sa totiž nachádza  
obchodné centrum  
Retro.



Ľudia s nákupom a cyklisti prechádzajúci koridorom medzi Sedmokráskovou a Pivonkovou, zdroj: Pauliniová, Z., 2021

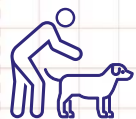
# 3. Užívatelia

## HLAVNÉ ZISTENIA

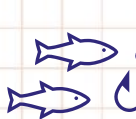
- Areál navštevuje spektrum užívateľských skupín, predovšetkým ľudí z okolia.
- Prítomnosť niektorých skupín je v priestore viditeľnejšia (napr. psíčkari, rybári), napriek tomu, že ich podiel tvorí len menšiu časť z celkového počtu užívateľov.
- Územie využívajú ľudia, ktorí sa sem pravidelne vracajú, ľudia tu zvyknú pri jednej návšteve zotrvať dlhší čas.
- V území funguje viacero komunít - organizovaných (rybári) aj neformálnych (ľudia so psami, susedské komunity).
- Medzi ľuďmi je silný pocit spoluvlastníctva tohto priestoru, čo sa prejavuje nielen vo vyjadreniach a postojoch, ale napríklad aj v organizovaní dobrovoľníckych aktivít, napr. čistení okolia.

# Kto sú hlavní užívatelia a užívatelky lokality?

Priestor okolia jazera  
Rohlík využívajú rôzne  
skupiny užívateľov a  
užívateľiek. Okrem  
spomínaných sú to  
tiež mladí ľudia,  
obyvatelia a  
obyvatelky bytového  
domu Mondrian či  
návštevníci a  
návštevníčky územia.



psíčkari a  
psíčkarky



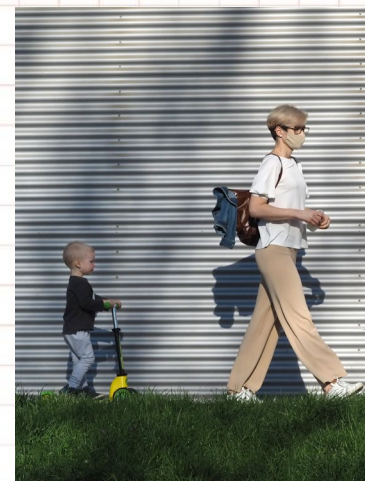
rybári a  
rybárky



športovci a  
športovkyne

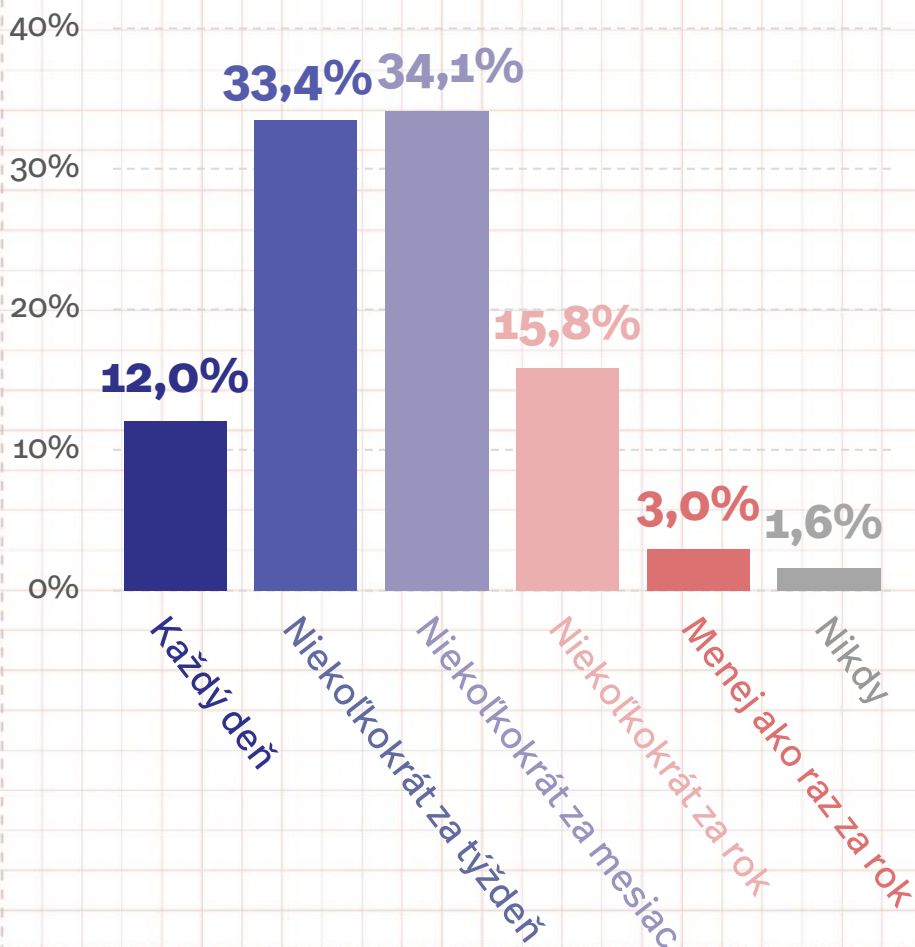


seniori a  
seniorky



rodičia  
s deťmi

# Ako často respondenti/čky areál jazera navštevujú?



**Rohlík má pestré spektrum užívateľov,** ktorí sa do územia pravidelne vracajú. V našom prieskume sme zachytili ľudí, ktorí sem chodia na dennej báze či viackrát do mesiaca.

Chodia sem ľudia všetkých vekových kategórií a rôznych záujmov.



**Ľudí v seniorskom veku** sme v území vo väčšej miere zachytili až za lepšieho počasia a teplejších dní.

Seniori kriticky vnímajú najmä čistotu prostredia, chýbajúce alebo nespevnené chodníky a málo lavičiek / miest na posedenie. Táto skupina užívateľov tiež viac vníma dôležitosť prírodného prostredia.

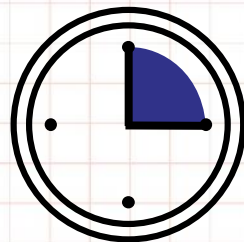


# Ako dlho sa tu zvyknú ľudia počas svojej návštevy zdržať?

Väčšina ľudí (**72,6 %**) v území zvykne tráviť dlhší čas (15 min. - 1 hod.).

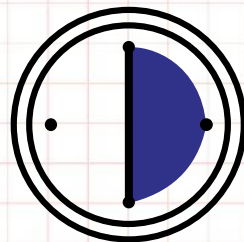
Priestor by mal byť preto prispôsobený potrebám dlhodobejšieho pobytu.

Dĺžka pobytu v území však súvisí aj s danými aktivitami. Rybári v území trávia hodiny, psíčkari či športovci zas kratší čas.



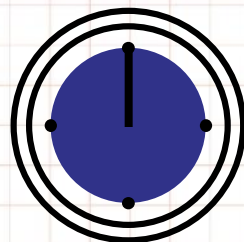
Menej ako 15 min.

17,8 %



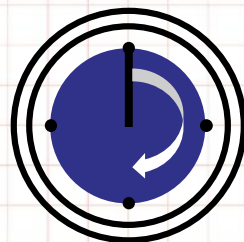
15 – 30 min.

42,7 %



30 min. – 1 hod.

29,9 %



Viac ako 1 hod.

9,6 %



Ľudia slniaci sa na kopčeku pri poliklinike, zdroj: Petrtýlová, R., 2021

Dlhodobejší pobyt v  
území je spájaný s  
jeho vybavením.

**33,2 %** ľudí uviedlo, že  
by privítali doplnenie  
možnosti  
občerstvenia.

Aj tu sa však vynášali  
obavy, že napríklad  
pridaním bufetu sa  
zmení celkové využitie  
a charakter aktivít a  
ľudia sem budú chodiť  
viac kvôli konzumu a  
menej kvôli oddychu v  
prírode. Časté boli  
tiež obavy zo  
zvýšeného hluku v  
území.



Viacerí ľudia  
spájali doplnenie  
možnosti  
občerstvenia s  
obnovením bufetu  
na mieste  
bývalého bufetu  
Rohlík.



Čierna stavba, schátraný bývalý bufet Rohlík, zdroj: Fajta, Z., 2020

# 4. Program a aktivity

## HLAVNÉ ZISTENIA

- Podiel aktivít a zastúpenie skupín užívateľov sa počas dňa mení, aktivity sa menia aj v závislosti na ročnom období - sezónne aktivity.
- Prevládajú oddychové, neorganizované aktivity - prechádzky, posedenie, pozorovanie prírody. Prevládali názory, že územie by nemalo slúžiť na hromadné kultúrno-spoločenské podujatia.
- Rohlík je verejný priestor, kde koexistujú viaceré skupiny užívateľov. Prítomné sú síce viaceré priestorové konflikty, no zároveň otvorenosť, nevymedzovanie a flexibilita priestoru sú vnímané pozitívne.
- Ľudia by privítali zmeny, ktoré podporia súčasné aktivity zamerané na oddych, zdôraznia prírodné kvality prostredia, sprostredkujú kontakt s vodou a zvýšia bezpečnosť a čistotu.

Jazero je ústredným prvkom riešeného územia a koncentruje sa okolo neho väčšina aktivít. V minulosti malo skôr rekreačný charakter a slúžilo v letnom období aj na kúpanie.

Na kúpanie sa dnes už nevyužíva (okrem psov), nakoľko kvalita vody je spochybňovaná.

**4,0 %** ľudí spomenulo ako problém zlý stav vody.

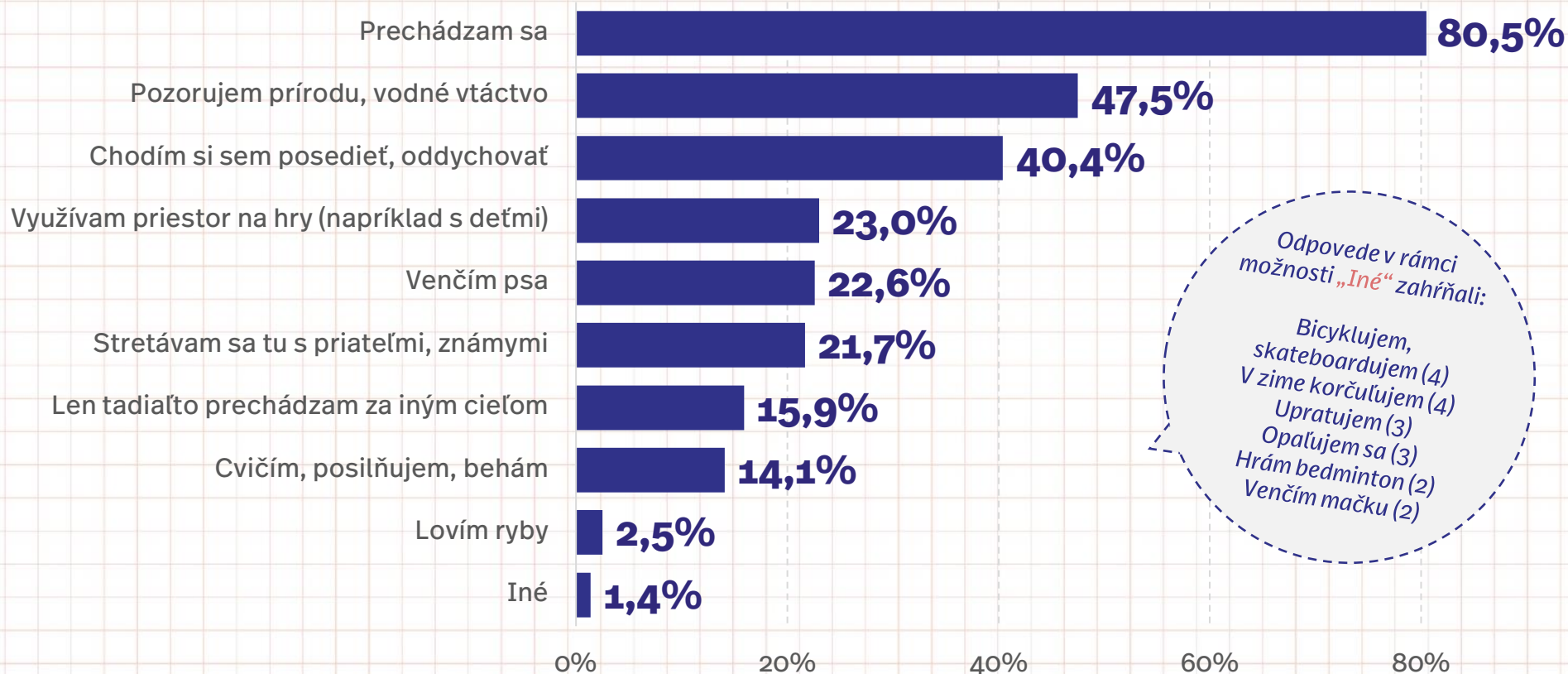


Historická fotografia jazera Rohlík, zdroj: Buocik, J., 1959

# Čo ľudia zvyčajne robia v areáli jazera Rohlík?

Rohlík je miesto, ktoré ľudia vyhľadávajú predovšetkým kvôli **oddychu a relaxu**. Až **80,5 %** užívateľov v našom prieskume uviedlo, že sa sem chodí prechádzať.

Ďalšie oddychové aktivity, ktoré často uvádzali boli pozorovanie prírody / vodného vtáctva (**47,5 %**) a posedenie (**40,4 %**).



Odpovede v rámci možnosti „Iné“ zahrňali:

Bicyklujem,  
skateboardujem (4)  
V zime korčuľujem (4)  
Upratujem (3)  
Opaľujem sa (3)  
Hrám bedminton (2)  
Venčím mačku (2)

Poznámka: Otázka s možnosťou výberu viacerých odpovedí

# Aká je v území dynamika aktivít počas dňa?



Mapovanie v teréne ukázalo, že podiel jednotlivých aktivít sa počas dňa pomerne významne mení a priestor má svoju vlastnú dynamiku.

Napriek tomu, že sa tu  
nenachádza detské  
 ihrisko, ani iné herné  
 prvky, priestor je  
 často využívaný  
 **rodičmi s deťmi**  
 (23,0 % respondentov  
 a respondentiek).

Ako uvádzali v  
 dotazníku, Rohlík  
 vyhľadávajú, lebo je tu  
 dostatok priestoru na  
 pohyb, vybehanie, je  
 tu kontakt s vodou,  
 môžu sa hrať pri vode  
 s palicami, hádzať  
 kamienky a pozorovať  
 vtáctvo či korytnačky.



Detské aktivity v lokalite Rohlíka, zdroj: Pauliniová, Z., 2021

**Mladí ľudia** a najmä tí  
v teenagerskom veku  
sú veľmi kriticky  
vnímanou skupinou.

Viacerí ľudia  
formulovali návrhy  
(napríklad na  
odstránenie lavičiek),  
ktoré by spravili  
miesto menej  
atraktívne pre  
mladých. Mladí ľudia  
sami cítia, že tu pre  
nich nie je miesto a  
radi by tu videli napr.  
viac lavičiek, miest  
vhodných na  
posedenie, oddych,  
stretávanie.



Skupiny mladých si ľudia v  
dotazníkovom prieskume  
ako aj v individuálnych  
rozhovoroch spájali s  
negatívnymi prejavmi  
správania (znečisťovanie  
okolia, konzumácia  
alkoholu, rušenie  
nočného klúdu a pod.).

Mladí ľudia prechádzajúci sa po území, zdroj: Petrtýlová, R., 2021

Zvlášť viditeľná (často spomínaná v individuálnych rozhovoroch, aj vo vyjadreniach v dotazníkovom prieskume) je **komunita rybárov**, pre ktorých je toto miesto obľúbeným lovným revírom. Jazero využívajú na lov celoročne.

Na lov rýb slúžia „zákutia“ po celom obvode jazera.

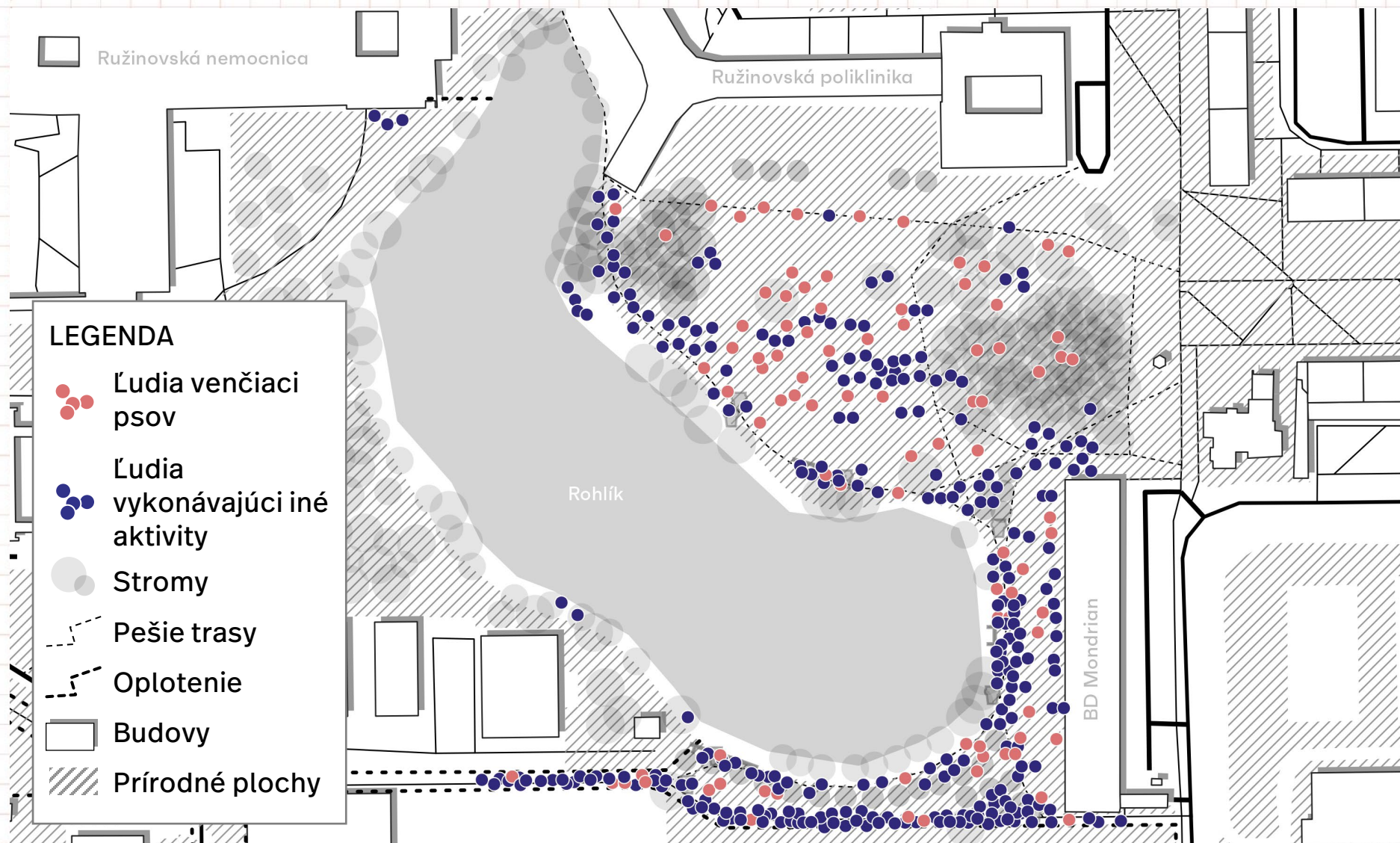


Podľa predsedu  
miestnej organizácie  
Slovenského  
rybárskeho zväzu,  
sa tu počas teplejších  
mesiacov môže  
vystriedať  
**50 až 100 rybárov  
denne.**

# Kde ľudia venčia psov?

Ďalšou početnou a viditeľnou skupinou sú **ľudia so psami (24,3 %)**. Tí vyhľadávajú toto miesto hlavne pre veľký otvorený trávnatý priestor, kde možno pustiť psa na voľno. Je to jeden z mála verejných priestorov, kde nie je voľný pohyb psa zakázaný.

Na venčenie psov ľudia využívajú najmä priestor pri poliklinike.



**6,7 %** respondentov identifikovalo ako problém voľný výbeh psov, **4,0 %** ľudí spomenulo ako problém špecificky znečistenie priestoru psími exkrementmi.

Vymedzenie výbehu pre psov nepatrilo medzi najžiadanejšie zmeny (**31,9 %**), no zaujímavé je, že túto zmenu by si priali viac ľudia, ktorí tam chodia venčiť svojich psov (**45,9 %** v tejto skupine).

V areáli jazera sa objavuje tradičný konflikt vo vzťahu k venčeniu psov. Tento konflikt však menej výrazný ako sme predpokladali.



Ľudia venčiaci svojich psov na veľkej trávinatej ploche pri poliklinike, zdroj: Petrtýlová, R., 2021

# 5. Bezpečnosť, čistota a údržba

## HLAVNÉ ZISTENIA

- Nedostatočnú údržbu a znečistenie vnímajú ľudia ako najväčší nedostatok. Privítali by zlepšenie celkovej údržby - zlepšenie čistoty územia, ako aj pravidelnú starostlivosť o zeleň, zelené plochy a rastlinstvo okolo jazera.
- V areáli sú konkrétne miesta, kde sa kumuluje odpad - neprehľadné, ťažšie dostupné zákutia, miesta kde sa stretávajú mladí ľudia a ľudia bez domova.
- Z pohľadu bezpečnosti areálu ľudia vnímajú problematicky najmä prítomnosť určitých skupín užívateľov a ich nevhodné prejavy správania (konzumácia alkoholu, návykových látok, znečisťovanie okolia, rušenie nočného kludu).
- Pocity ohrozenia a zníženej bezpečnosti ľudia spájajú najmä s večernými a nočnými hodinami, kedy je areál neosvetlený, celkovo však ľudia pri otázke bezpečnosti nehodnotia areál negatívne.

V dotazníkovom prieskume bol priestor pri poliklinike či nemocnici často označovaný ako problémový. Ľudia ich označovali ako zanedbané, špinavé či ako priestory stretávania sa problémových skupín.

” Bola by som rada, keby sa moja dcéra mohla chodiť prejsť na Rohlík aj bez toho, aby som sa musela o ňu báť, že sa poraní alebo že jej niekto ublíži.

“  
- Respondent/ka dotazníkového prieskumu



Zanedbaný priestor pri poliklinike, zdroj: Petrtylová, R., 2021

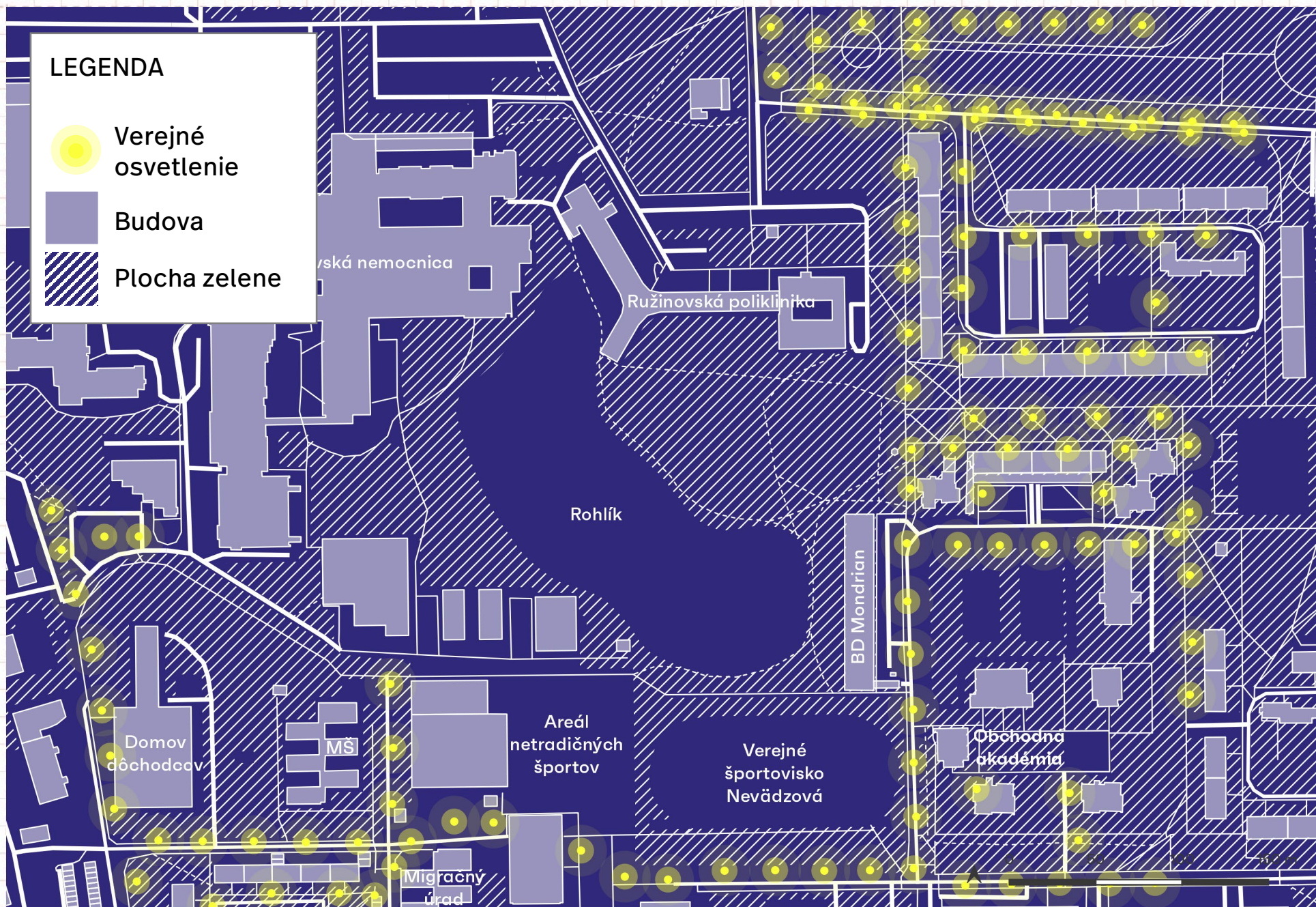
**Schody na brehu  
jazera** zo strany  
nemocnice, ako jedno  
z problémových  
miest, sa vyznačujú  
zvýšeným množstvom  
odpadu v ich okolí. Z  
rozhovorov či  
dotazníkového  
prieskumu vyplynulo,  
že priestor poskytuje  
„skryté miesto“ pre  
mladých vo večerných  
hodinách.



Okolie jazera je v  
nočných hodinách  
**neosvetlené**. Tmavý  
je tiež úzky prechod  
od domu  
dôchodcov až po  
bytový dom Mondrian.

Ako problém označilo  
nedostatočné  
osvetlenie priestoru  
**11,9 %** respondentov  
a respondentiek.

Ľudia však zároveň  
vnímajú možný  
negatívny vplyv  
osvetlenia na miestne  
živočíšstvo či ľudí  
bývajúcich v blízkosti  
lokality.



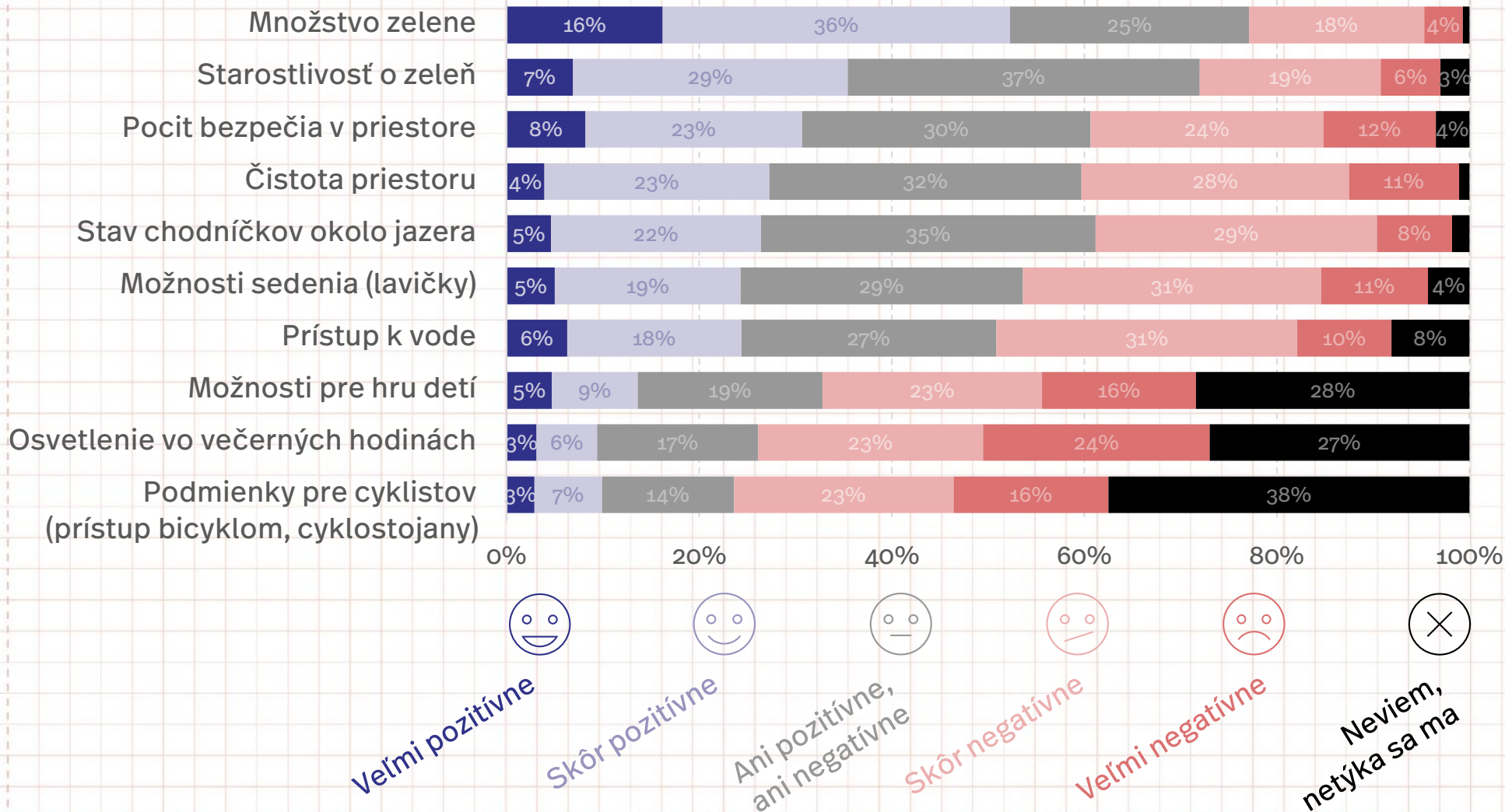
# Zhrnutie

- Ako ľudia vnímajú jednotlivé aspekty priestoru v súčasnosti?
- Čo ľudia vnímajú ako hlavné problémy areálu jazera?
- Aké zmeny by ľudia v areáli jazera najviac privítali?

# Vnímanie aspektov priestoru

Pozitívnejšie hodnotenými aspektmi boli množstvo zelene a starostlivosť o zeleň. Ostatné aspekty boli hodnotené skôr kriticky.

Možnosti pre hru detí, osvetlenie vo večerných hodinách či podmienky pre cyklistov predstavovali aspekty, ktoré sa väčšiny ľudí netýkali a nevedeli sa k nim vyjadriť.



# Čo ľudia vnímajú ako hlavné problémy areálu jazera?

**Neporiadok, špina a zanedbanosť** priestoru boli najčastejšie skloňované pojmy (**26,0 %**) pri spytovaní sa na problémy územia.

Problémy lokality vnímajú citlivejšie najmä denní návštevníci lokality.

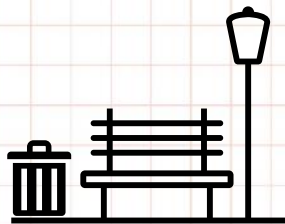


Poznámka: Otvorená otázka, zobrazených je najčastejších jedenásť odpovedí.

# Aké zmeny by ľudia v areáli jazera najviac privítali?

Ľudia by privítali zmeny, ktoré:

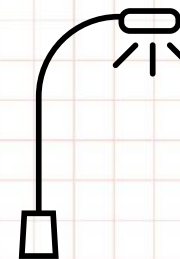
- podporia súčasné aktivity zamerané na oddych
- zdôraznia prírodné kvality prostredia - najmä kontakt s vodou
- zvýšia bezpečnosť a čistotu prostredia



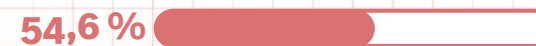
Viac mestského mobiliáru  
(lavičky, odpadkové koše)



Výsadba ďalšej zelene,  
stromov



Doplnenie nočného  
osvetlenia



Nové povrchy  
chodníkov



Zlepšenie prístupu  
k vode

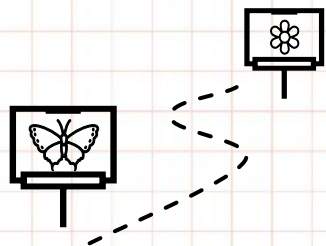


Mólo/mostík  
cez jazero



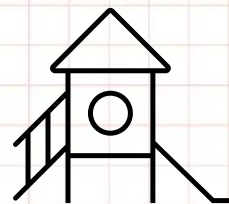
Poznámka: Otázka s možnosťou výberu viacerých odpovedí, zobrazených je najčastejších šesť.

# Aké ďalšie zmeny by ľudia v areáli privítali?



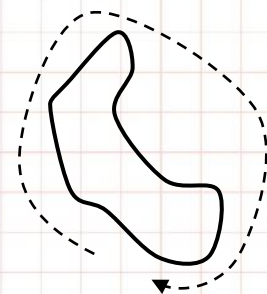
Náučný chodník s informáciami  
o faune a flóre jazera

37,3 %



Herné prvky  
pre deti

35,8 %



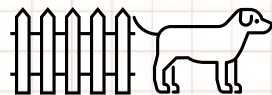
Bezbariérový prechod  
okolo celého jazera

34,0 %



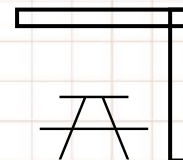
Doplnenie možnosti  
občerstvenia (napr. bufet)

33,2 %



Vymedzený výbeh  
pre psov

31,9 %



Altánok  
na posedenie

31,6 %

Poznámka: Otázka s možnosťou výberu viacerých odpovedí. 3,7% ľudí by v území nechcelo nič meniť.

# Zhrnutie odporúčaní

- Rozvíjať prírodné prostredie jazera s pokojným charakterom, ako aj vzťah obyvateľov k nemu (scitlivovanie), využiť priestor na posilnenie environmentálnej odolnosti i na informovanie o význame takýchto lokalít.
- Zachovať a posilniť súčasnú atmosféru podporou vhodnej skladby aktivít (zameraných na oddych, prechádzky, posedenie, interakciu s prírodným prostredím), ako aj využitím prvkov, ktoré zvýraznia zmyslové roviny prostredia. Vytvoriť miesto, ktoré bude svojim charakterom a atmosférou jasne odlíšiteľné a rozpoznateľné v sieti okolitých verejných priestorov.
- Riešiť pohyb ľudí v území tak, aby sa areál stal dostupným a prístupným pre okolité susedstvá a umožnil rozvoj aktívnej mobility (pešieho pohybu, pohybu na bicykli). Vyriešiť bezbariérový prístup po areáli i prístup k vode tak, aby boli vítané aj skupiny ľudí, ktoré sú často vylučované (seniori a seniorky, ľudia na vozíku, rodičia s deťmi...).
- Posilniť a rozvíjať pestrú skladbu užívateľov, podporovať viacgeneračný charakter susedskej komunity ako pomocou programovania, tak pomocou ponuky prvkov drobnej architektúry.
- Zamerať sa na zvýšenie bezpečnosti, tak aby bol Rohlík vnímaný ako bezpečné miesto v ktorúkoľvek dennú aj nočnú dobu. Vhodnými priestorovými opatreniami aj vhodným mestským mobiliárom stimulovať pozitívne prejavy správania.

Na záver možno zhrnúť, že ľudia si želajú *zútulniť* toto miesto a *zachovať jeho čaro*, genius loci. Boli by radi, keby sa k revitalizácii pristupovalo citlivo a s rešpektom, s dôrazom na zachovanie a rozvoj prírodného bohatstva, aby si aj ďalšie generácie mohli vychutnať *kúsok skutočnej prírody* uprostred mesta.

Odporúčania v tomto duchu boli odovzdané do rúk architektov, ktorí podnety premietnu do návrhu konkrétnych zmien a úprav. Štúdia bude následne prezentovaná verejnosti. Realizácia projektu sa očakáva v priebehu roka 2022.

# Časová os projektu Rohlík



# Limity participácie

Proces participácie ovplyvnilo viacero faktorov. Pri interpretácii získaných dát sme brali ohľad na limity participácie, ktoré spočívali najmä v aktuálnej pandemickej situácii, ktorá znemožnila osobné stretnutia s obyvateľmi či zrealizovanie tlačenej formy dotazníkového prieskumu. Väčšina participatívnych aktivít teda prebehla v online priestore.

Pri interpretácii dát z pozorovania ľudí v území sme zas brali ohľad na obmedzenie možnosti vychádzania či teplotu ovzdušia a počasie v danom momente, ktoré do veľkej miery ovplyvnili počet ľudí pohybujúcich sa v území, ich vekové zloženie, nižší počet cyklistov a pod.

Ružinovskú nemocnicu sa nám podarilo do procesu zapojiť až v neskoršej fáze. Nemocnica s poliklinikou predstavuje významného aktéra lokality a časť riešeného územia sa nachádza v bezprostrednom kontakte s ich objektami. Veríme, že i neskoršie zapojenie tohto aktéra bude prospešné pre úspešný priebeh projektu.



Mapovací hárok pri pozorovaní ľudí v území